

Forskningsledare Bengt Sahlberg:
Möjligheterna att resa ökar dramatiskt

Resandets logik

Den globala utvecklingen går nu så fort att det är uppenbara problem att få över-

blick över dessa konsekvenser. Och det gäller såväl tekniska som organisatoriska förändringar. Förin-

dringarna i näringslivet påverkar arbetslivet som i sin tur förändrar situationen för fritiden. Tekniska innovationer skapar förutsättningar för organisatoriska och sociala innovationer. Vårt sätt att arbeta, bo och leva förändras.

I DETTA EPOSKIFTE BORT från industrisamhället in i informations-samhället har möjligheterna att resa ökat dramatiskt. Det har lett till att våra nätverk vidgats geografiskt så till den grad att man ibland talar om den "globala byn". Informationstekniken öppnar nya möjligheter att kommunicera mellan individer som inte känner varandra. Denna cybersamfund blir en ny arena för skapandet av mänskliga nätverk. Naturligtvis får detta även konsekvenser för våra mentala kartor och för vårt resande.

Nu under de sista vinglagen av det andra millenniet är kr har resandet blivit en integrerad del i det vi kallar globaliseringen. Gemene man i välfärdssamhällen har begärvats med en geografisk räckvidd som i praktiken inte har någon begränsning. Och vi svenskar representerar en av de mest intensiva nationalliteterna.

Hur ser då dagens resande ut och hur kommer morgondagens resande att utvecklas? Varför reser vi och hur väljer vi resmål?

DET FINNS EN INNEBOENDE logik i resandet som bygger på fyra huvudtyper av resor. Vi reser antingen i nätverk eller till attraktioner och vi besöker resmålet för första gången eller för n:te gången.

Reser vi i nätverk är destinationen oftast på förhand bestämd. Vid attraktionsresor kan antalet alternativa resmål vara många. Reser vi första gången till en plats har vi i bästa fall andrahandsinformation om resmålet. Vid återbesök känner vi destinationen sen tidigare.

Nätverksresandet bygger på sociala och ekonomiska länkar mellan individer och grupper av individer. Under en livscykel knyts individen successivt till olika nätverk.

Till familje- och släktband adderas nya relationer via daghem, skola och grannar. Inträdet på arbetsmarknaden vidgar nätverken liksom föreningsliv, hobbyverksamhet med mera.

Familjebildning genom giftermål eller samboförhållanden knyter samman skilda nätverk i en komplicerad väv av nya relationer.

Resor i nätverk utgör idag cirka två tredjedelar av allt fritidsresande med övernattnin i Sverige.

Attraktionsresandet, som alltså svarar för en tredjedel av resandet, bygger i stora stycken på våra mentala kartor. Resultatet av resan blir upplevelser, solbränna, social förnyelse, minnen med mera. Av utlandsresandet på fritiden är tre fjärdedelar attraktionsresor. Men skillnaderna är stora mellan olika resmål. Av våra resor till sol- och snödestinationer Österrike tillhör nästan samtliga kategorin attraktionsresor medan våra resor till USA till närmare hälften är nätverksresor.

VISSA DESTINATIONER är typiska återbesöksresmål som till exempel storstäder. Nästan hundra procent av de svenska resenärerna till Stockholm och Göteborg har varit där tidigare.

Utråglade turistregioner som Öland, Gotland och Jämtland uppvisar en betydligt högre andel förstagångsbesökare. Av Ölands och Jämtlands besökare är ungefär en femtedel förstagångsbesökare och av Gotlands drygt en tredjedel.

På samma sätt varierar besöksstrukturen för utländska resmål. Europas nordligaste punkt Nordkap i Nordnorge har i princip bara förstagångsbesökare, once in a lifetime, och dessa besökare tillhör kategorin attraktionsresenärer. London och Paris däremot tar emot stora skaror återbesökare och vissa av dessa är nätverksresenärer.

Turism och resande är vid en första anblick ett helt lättöverskådligt samhällsfenomen. Resenärer och resmål representerar en närmast oändlig uppsättning egenskaper.

FÖR UTFORMNINGEN AV marknadsföring, produktutveckling, distribution, information och service är det dock väsentligt att kunna segmentera marknaden på ett något så när logiskt och användbart sätt. I den här kronikan har endast ytan på denna problematik berörts. En djupare och bredare analys av dessa och många andra frågor presenteras i den i dagarna aktuella boken Kungar, katastrofer och kryddor. Om en världsomspännande industri - turismen. Boken bygger på nya forskningsresultat och ges ut av European Tourism Research Institute i Östersund, med månadens krönikör som författare.

Bengt Sahlberg

Professor och forskningsledare vid European Tourism Research Institute, ETOUR, i Östersund.

Dömler, en kurs- och konferensgård i tiden.

I hjärtat av Värmland invid Smårrisjön ligger Dömler stiftsgård, en herrgård med gamla anor. All Värmländsk kultur finns in på knutarna.

Herrgården ligger i en vacker park som sträcker sig ner mot Smårrisjön. Du har en underbar utsikt över de vackra vyerna. Vi har en härlig badstrand, möjlighet att paddla kanot, spela tennis eller ta en golf-runda på Forshaga GK's 18-hålsbana. Ekhärdssjäl firar vi den 13 och 14 november 1999 i gammal juletradition med bl.a. föreläsning av prisvärd hemsjög.

"En välkomnande brasa i öppna spisen och en personal som med varmt hjärta pysslar om våra gäster skapar ett genuint värmländskt gemyt".

Siv Österlund, föreståndare.

Vi erbjuder paketpriser för:
Bussgrupper och Golfgräner.

Kontakta oss för prisuppgifter:
Tel 0552-417 50 Fax 0552-106 58
Postadress: Dömler Stiftsgård 669 91 Deje

